

Dosarul nr.2rci-178/18

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. E. Clim)

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Societatea pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza de insolvență la cererea Societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la repunerea în termen a cererii de validare a creanțelor față de Societatea pe acțiuni „Sibila”,

împotriva încheierii din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de repunere în termenul de validarea creanței Societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

constată:

La data de 04 iunie 2013 ÎI „Lihovețchi Alexandru” a depus în instanța de insolvență cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență față de SA „Sibila”.

Prin încheierea din 21 iunie 2013 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de către ÎI „Lihovețchi Alexandru” cu privire la intentarea procesului de insolvență față de SA „Sibila” și în scopul prevenirii modificării stării bunurilor debitorului în perioada de până la intentarea procesului de insolvență s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare, în funcția de administrator provizoriu al insolvenței a fost numit ÎI „Sorochin Iurie”.

Prin hotărârea din 14 februarie 2014 a Curții de Apel Chișinău, față de SA „Sibila” a fost intentat procesul de insolvență, în funcția de administrator al procesului de insolvență SA „Sibila” a fost desemnat ÎI „Sorochin Iurie”, termenul-limită pentru creditorii pentru înregistrarea cererii de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv, a fost stabilit data de 30 martie 2014, iar administratorul insolvenței să întocmească și să prezinte nu mai târziu de data de 15 aprilie 2014, tabelul definitiv al creanțelor, ședința de validare a creanțelor și prima adunare de raportare a fost stabilită pentru data de 05 mai 2014, ora 10:30.

În cadrul derulării procesului de insolvență, la data de 29 august 2017 SA „Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de repunere în termenul de înaintare a creanței și validarea creanței față de SA „Sibila” în sumă de 1244,52 de lei cu includerea creanței în tabelul creanțelor SA „Sibila” la rangul respectiv.

În motivarea cererii a indicat că, prin încheierea din 11 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de repunere în termen a cererii de validare a creanțelor depusă de SA „Apă-Canal Chișinău”.

A indicat că la data de 04 august 2015 lichidatorul SA „Sibila”, Iurie Sorochin a depus în instanță tabelul definitiv al creanțelor SA „Sibila”, iar creanța SA „Apă-Canal Chișinău” nu a fost admisă spre validare, aceasta fiind inclusă în rubrica creanțelor contestate de administratorul insolvenței.

A susținut că prin încheierea din 03 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis contestația depusă de administratorul insolvenței SA „Sibila”, Iurie Sorochin și s-a constatat existența unui litigiu de drept.

A afirmat că prin hotărârea din 06 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani s-a încasat din contul SA „Sibila” în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău” a sumei de 974,52 de lei cu titlu de datorie și a sumei de 270 de lei cu titlu de taxa de stat, iar în total suma de 1244,52 de lei.

În motivarea cererii de repunere în termenul de validarea creanței a indicat că conform datelor de primire-predare a procedurii de executare la data de 23 august 2017, secția juridică a Direcției relații cu clienții a SA „Apă-Canal Chișinău” a transmis titlu executoriu în original emis pe numele debitorului.

A considerat cererea de repunere în termenul de înaintare a creanțelor întemeiată și pasibilă de a fi admisă.

Prin încheierea din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea SA „Apă-Canal Chișinău” de repunere în termenul de înaintare a creanței și validarea creanței față de SA „Sibila”.

La data de 08 iunie 2018, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat recurs împotriva încheierii din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi încheieri de admitere a cererii de repunere în termenul de validare a creanței și includerea acesteia în tabelul creanțelor SA „Sibila”.

În motivarea recursului se invocă că încheierea este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de insolvență nu a constatat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei de validare a creanței.

A indicat că cererea de validare a creanței a fost depusă din momentul primirii titlului executoriu, la data de 23 august 2017.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 19 decembrie 2017, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 08 iunie 2018, este în termen.

La data de 30 iulie 2018, în adresa intimă SA „Sibila” a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Potrivit art.8 alin.(3) din Legea insolvenței, nr.149 din 29.06.2012, recursul se examinează în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, într-un complet de 3 judecători, fără participarea părților, în baza dosarului și a materialelor anexate la recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea integrală a încheierii contestate și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvență din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Conform art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Această prevedere corespunde cerințelor art. 356 Cod de procedură civilă, care expres prevede că cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 14 februarie 2014 a Curții de Apel Chișinău, față de SA „Sibila” a fost intentat procesul de insolvență, în funcția de administrator al procesului de insolvență SA „Sibila” a fost desemnat ÎI „Sorochin Iurie”, termenul-limită pentru creditorii pentru înregistrarea cererii de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv a fost stabilit data de 30 martie 2014, iar administratorul insolvenței să întocmească și să prezinte nu mai târziu de data de 15 aprilie 2014, tabelul definitive al creanțelor, ședința de validare a creanțelor și prima adunare de raportare a fost stabilită pentru data de 05 mai 2014, ora 10:30.

Tot materialele cauzei atestă că, la data de 29 august 2017, SA „Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de repunere în termenul de înaintare a creanței și validarea creanței față de SA „Sibila” în sumă de 1244,52 de lei cu includerea creanței în tabelul creanțelor SA „Sibila” la rangul respectiv.

Fiind investită cu examinarea cererii de repunere în termenul de înaintare a creanței, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 19 decembrie 2017 a respins cererea SA „Apă-Canal Chișinău” de repunere în termenul de înaintare a creanței față de SA „Sibila”.

În conformitate cu art.76 al Legii insolvenței, înaintarea creanțelor de către creditorii are loc în strictă conformitate cu reglementările privind procedura de

insolvabilitate, fiind astfel, o normă imperativă atât pentru participanții la proces cât și pentru instanța de judecată.

Conform art. 140 al Legii insolvenței, creditorul dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată, care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță. Cererea de admitere a creanței se depune în termenul stabilit în hotărârea de deschidere a procedurii sau în termenul indicat în notificarea administratorului provizoriu. Termenul-limită pentru creditori privind înregistrarea cererii de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului preliminar este de 30 de zile calendaristice, iar pentru întocmirea tabelului definitiv, de 45 de zile calendaristice de la data intrării în procedură.

Cererea de admitere a creanței trebuie făcută chiar dacă aceasta nu este stabilită printr-un titlu.

Creanțele neconfirmate prin cerere de admitere a creanței nu se include în tabelul definitive al creanțelor și nu se satisface conform procedurii stabilite de prezenta lege.

Creanțele incluse în tabelul preliminar în baza cererilor scrise ale creditorilor nu se cer confirmate repetat prin cerere de admitere la includerea lor în tabelul definitive.

Creanțele incluse în tabelul preliminar cu titlu provizoriu fără drept de vot, în baza datelor din evidența contabilă a debitorului, și nesuținute ulterior în termen de către creditor prin cerere de admitere a creanței nu se include în tabelul definitive al creanțelor și se consider nevalide.

Creanțele neajunse la scadență se consideră scadente din momentul intentării procesului de insolvență. Creanțele sub condiție la data deschiderii procedurii vor fi îndreptățite să participe la distribuiri de sume în măsura permisă de prezenta lege. Se consideră sub condiție și creanțele care pot fi valorificate împotriva debitorului numai după executarea unui codebitor principal. Sub incidența acestui articol cad și creanțele întemeiate pe hotărâri judecătorești sau pe hotărâri arbitrale irevocabile, sau pe titluri executorii.

Totodată, art.145 alin.(2) al Legii sus menționate prevede că la cererea întemeiată a creditorului, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată care examinează procesul de insolvență constată că termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului sau de obiectul creanței ori dacă nu s-a respectat procedura de notificare a intentării procesului, instanța de insolvență repune, prin încheiere, în termen cererea de admitere a creanțelor.

După cum rezultă din încheierea recurată, instanța de insolvență face referire la înscrisurile dosarului, hotărârea din 06 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, cererea de validare a creanței depusă de SA „Apă-Canal Chișinău” la data de 06 mai 2015 care nu se regăsesc la materialele pricinii pentru a verifica temeinicia argumentelor invocate de creditorul SA „Apă-Canal Chișinău” în cererea de recurs.

La fel, SA „Apă-Canal Chișinău” la depunerea cererii de admitere a creanțelor din data de 29 august 2017 indică ca anexează documente cum ar fi: copia actului de primire-predare a procedurilor de executare din 23 august 2017, originalul titlului executoriu nr. 2c-631/2017 din 06 aprilie 2017, emis de Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, dar care de asemenea nu se regăsesc la materialele cauzei prezentate instanței de recurs.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

Colegiul constată că instanța de insolvență a judecat pricina superficial, fără lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului, totodată nu a verificat în ansamblu toate argumentele și circumstanțele cauzei care însă necesita a fi stabilite întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea prezentului litigiu.

În aceste condiții este evident că instanța examinând pricina nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită și nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine momentele importante întru soluționarea justă a litigiului, situație care duce la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege, fapt ce impune casarea acesteia.

Prin emiterea unei hotărâri superficiale, recurentului i se lezează dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prerogativă care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor pretențiilor invocate de către acesta.

Or, principiul procesului echitabil reclamă ca hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitate să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevede o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare punând în pericol dreptul la un proces echitabil (Kaufman contra Belgiei, 1986).

Prin urmare, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (Hiro Balani contra Spaniei, 1994).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul de a casa integral încheierea contestată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de insolabilitate.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Societatea pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău”.

Se casează încheierea din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău în cauza de insolabilitate la cererea Societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la repunerea în termen a cererii de validare a creanțelor față de Societatea pe acțiuni „Sibila”, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de insolabilitate, Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul,

judecătorii

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Mariana Pitic